

A TELJESÍTMÉNY MOTIVÁLÁSA

MOHÁS LÍVIA
író, pszichológus

A pszichológusi pálya motivációja nagyon régi eredetű bennem. Ahogyan sok embert valamilyen jó tanár indít el szakmája felé, velem is így történt. Egerbe jártam középiskolába az Angolkisasszonyok Intézetébe, négy gimnázium elvégzése után mentem a tanítóképzőbe és nagyszerű osztályfőnökünk, Mater Bodolai Margit tanított többek között pszichológiát is. De talán e tantárgynál is fontosabb volt az ő személyisége. Amikor első önismereti könyveimet írtam, a *Mit tudsz önmagadról?*, a *Találkozás önmagunkkal*, a *Ki tudja, mi a siker?* című könyveket, akkor sokat gondoltam arra, hogy Mater Bodolai miképp beszélt erről vagy arról a témáról. Felidéztem az ő véleményét, elképzeléseit és ezekhez mértem a pszichológia száraz anyagát. Személyessé tudta tenni és magam is erre törekszem, a tudományos pszichológia megállapításait, ezeket az ember mindennapjaihoz és lelkéhez közelítette. Voltaképp nem is csak a pszichológiát tanulhattuk meg tőle, hanem a látószöveget, ahogyan az emberre és világra rá kell nézni, vagyis nagylátószöggel. Az örökkévalóság szemszögéből, mondhatni kozmikusán, ám eközben tudni kell a ma és a holnap praktikumát.

*

Hódmezővásárhely nekem a Barátságot jelenti, így nagy betűvel írva. Egyik nagyszerű barátom, Kovács Ella, Szabó Artóné vásárhelyi lakos volt, együtt jártunk a Testnevelési Főiskolára, akkoriban együtt is laktunk. Sokat és szeretettel beszélt szülővárosáról, a Bethlen Gábor Református Gimnáziumról, az ott töltött remek évekről, néha már én is magaménak véltem azt a várost. A másik jelentős kötelék Hódmezővásárhelyhez az író Németh László. Tanár koromban különös kíváncsisággal olvastam nem csupán a regényeit, hanem az ő pedagógusi életrajzának élményeit. Abból meg lehet tanulni, hogy miképp érdemes pedagógusnak lenni. Okos autonómiával, a tanóra üvegbúrja alatt szabad és lehet szabadon létezni.

Ilyen kapcsolatokkal a vásárhelyiség úgy érint meg engem, mint egy nagy Vigasz és Segítség, ezt

azért mondom, mert tanár koromban nehéz volt nekem saját múltammal, a vallásos neveléssel, tisztességgel összeegyeztetni a materialista, marxista szemléletet, amit a Kádár-korban az iskola egy tanártól megkövetelt. És a Németh László-i pedagógiai világban gondolkodva ez sikerült, hiszen az önálló, autonóm módon, szabadon kezelt szellemi értékek fölötté vannak az ingatag politikai áramlatoknak. Azokon fölül lehet emelkedni. Ez nagy örökség.

*

Visszajelzések? A regényeim és az ismeretterjesztő pszichológiai írásaim nagyon különböző visszajelzéseket mutatnak. Az utóbbiak biztatóak, ma is kiadják a könyvkiadók a hetvenes években megjelent könyveimet, időnként felkérnek újabb írására és előadások tartására. Ezek a könyvek a könyvpiacra jelen vannak és fogynak. Sajnos a szépirodalmi könyvek nem igazán kapóssak, ebben az sem vigasztaló persze, hogy sok más prózaíró is így van ezzel. Akkor szinte megütődöm, de jó értelemben, mikor valaki telefonon vagy élő szóval azt mondja, hogy ezt vagy azt olvasta tőlem és az megváltoztatta az életét.

*

A kaotikusság bármely társadalomban szükségszerűen jelentkezik, ha elkezdik alulértékelni a rendet, a fegyelmet, a pontosságot, az adott szó betartását, a tiszta beszédet. Nálunk meggyöngült a rend és a fegyelem, e percben csak abban bízhatunk, hogy nagyon sok ember szívből kívánja ezek megerősödését és valóban vannak közöttünk sokan, akik szilárdak, erősek és tudnak kívül, belül építkezni.

A fiatalok helyzete és a család nevelése a legszorosabban összefügg. Sok mindent

nem lenne szabad elfelejtenie a szülőnek, úgy látom némely családban sajnos ez a felejtés megtörtént. Nevezetesen azt például, hogy a jól szervezett családban érvényes bizonyos hierarchia, ennek felső szintjén a két szülő van és a gyerekek „beosztottak”. A negyedik parancs érvényes, ahogyan az engedelmesség is. Aztán azt is újra kellene tanulni, hogy természetesen a nevelés olykor frusztrálással, a gyerek szándékának akadályozásával jár és minden frusztráció agressziót szül. Ezt az összefüggést az amerikai iskolák jó részében annyira „félrekezelték”, félreértelmezték az elmúlt évtizedekben, aminek szörnyű következménye az iskolai erőszak szélsőséges formái. Rettenetes, hogy az iskolai erőszak hozzánk is, ha nem is olyan szélsőségesen, begyűrűzik. Az agresszióval bánni kell tudni, s ennek csak egyik, de nem jelentéktelen formája a motivált teljesítmény. Teljesítmény sportban, teljesítmény tanulásban, teljesítmény műveltségben, teljesítmény magatartás formákban, például fegyelemben, ha teljesítményre sikerül motiválni, az már valami.

*

Terveim? Álmaim? Az Argumentum Könyvkiadónál várokozok, bevetésre kész a *Három kisregény* című kötetem. Valóban három kisregény van benne. Egyiknek címe *Prokopiosz*, ez a *Theodóra* és a *Jusztiniánusz* regényeim folytatása, egy öreg bizánci értelmiségi motyogása. A másik címe *A dekaltonférfi*, a harmadik kisregény címe: *Irma*. Arra várokozok ez a könyv, hogy a Nemzeti Kulturális Alap végre kapjon az államtól annyi pénzt, hogy mi, szegény írók pályázassunk megírt munkáinkkal. A kiadó csak így, támogatással tudja azokat megjelentetni.

Mohás Livia